



Облік і фінанси Accounting & Finance



№ 1 (67)' 2015

Засновники:

Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України

Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

Національний університет харчових технологій
Миколаївський національний аграрний університет

Уманський національний університет садівництва
Товариство з додатковою відповідальністю
«Інститут обліку і фінансів»

Науково-виробничий журнал заснований у травні 2004 року. Виходить щоквартально. До 2013 року журнал «Облік і фінанси» видавався під назвою «Облік і фінанси АПК».

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 19541-93411ПР, видане 21.12.2012 р.

Журнал внесено до Переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук Постановою Президії ВАК України від 06.10.2010 р. № 1-05/6.

ISSN 2307-9878

Журнал індексується в міжнародних каталогах та наукометричних базах **EBSCOhost, Index Copernicus, RePEc, РИНЦ, Ulrich's Periodicals Directory, Research Bible, Socolar.**

Видавець та розповсюдjuвач журналу:

ТДВ «Інститут обліку і фінансів»

Україна, 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств і організацій та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися із точкою зору редакційної колегії журналу. Передрук та переклад статей дозволяється лише за згодою редакції та автора. Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.

Відповідальний редактор: Остапчук С.М.

Комп'ютерна верстка: Таран П.О.

Додрукарська підготовка: СІПД Трубак І.М.

Свідоцтво про державну реєстрацію № 22491, видане 19.06.2003 р.

Здано до друку 20.03.2015. Формат 60x84 1/8. Фіз. друк. арк. 14. Умов. друк. арк. 16.7. Обл.-вид. арк. 15.8. Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 300 прим. Замовлення № 35.

Надруковано:

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Україна, 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 2065, видане 18.01.2005 р.

Адреса редакції:

Україна, 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Тел./факс: +38 (044) 259-01-25, magazine@faaf.org.ua

http://www.afj.org.ua

*Колектив редакції журналу нагороджено
Почесною грамотою Кабінету Міністрів України*

Редакційна колегія:

Дем'яненко М.Я. – головний редактор, д.е.н., проф., академік Національної академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і техніки України (*Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», Україна*)

Жук В.М. – заступник головного редактора, д.е.н., проф., член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і техніки України (*Товариство з додатковою відповідальністю «Інститут обліку і фінансів», Україна*)

Бичкова С.М., д.е.н., проф. (*Санкт-Петербурзький державний аграрний університет, Російська Федерація*)

Васілевські Мірослав, д.е.н., проф. (*Варшавський університет природничих наук –SGGW, Польща*)

Валентинів Владислав, д.пол.н. (*Лейбніц-Інститут аграрного розвитку в Центральній та Східній Європі, Німеччина*)

Вігср Марек, к.е.н. (*Інститут економіки сільського господарства і продовольства – Національний науково-дослідний інститут, Польща*)

Вишневська О.М., д.е.н., проф. (*Миколаївський національний аграрний університет, Україна*)

Гайдуцький П.І., д.е.н., проф., академік Національної академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і техніки України (*Інститут стратегічних оцінок, Україна*)

Коцунатрій М.М., к.е.н., проф. (*Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна*)

Лузан Ю.Я., д.е.н., заслужений економіст України (*Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України, Україна*)

Мостенська Т.Л., д.е.н., проф. (*Національний університет харчових технологій, Україна*)

Непочатенко О.О., д.е.н., проф. (*Уманський національний університет садівництва, Україна*)

Петрук О.М., д.е.н., проф. (*Житомирський державний технологічний університет, Україна*)

Савчук В.К., д.е.н., проф. (*Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна*)

Синчак В.П., д.е.н., проф. (*Хмельницький університет управління та права, Україна*)

Хоружій Л.І., д.е.н., проф. (*Російський державний аграрний університет - МСТА імені К.А.Тімірязєва, Російська Федерація*)

Шевчук В.О., д.е.н., проф. (*Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна*)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Інституту обліку і фінансів, *протокол № 2 від 17.03.2015 р.*



Облік і фінанси Accounting & Finance



№ 1 (67)' 2015

*The journal's editorial staff has been awarded
a Diploma of the Cabinet of Ministers of Ukraine*

Founders:

Federation of the auditors, accountants and financiers of
Agroindustrial Complex of Ukraine
'Institute of Agrarian Economics' National Scientific Centre
National University of Life and Environmental Sciences of
Ukraine
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
National University for Food Technologies
Mykolayiv National Agrarian University
Uman National University of Horticulture
'Institute of Accounting and Finance'
Company with additional liability

Editorial Board:

Mykola Demyanenko – Chief Editor, Dr. Sc. (Economics),
Prof., Academician of the National Academy of Agricultural
Sciences, Emeritus of Sciences and Technology of Ukraine
(*'Institute of Agrarian Economics' National Scientific Centre,
Ukraine*)

Valeriy Zhuk - Chief Editor Deputy, Dr. Sc. (Economics),
Prof., Corresponding member of the National Academy of
Agricultural Sciences, Emeritus of Sciences and Technology of
Ukraine (*'Institute of Accounting and Finance' Company with
additional liability, Ukraine*)

Svitlana Bychkova, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Saint-
Petersburg State Agrarian University, Russia*)

Mirosław Wasilewski, Dr hab. (Economics), Prof. WULS
(*Warsaw University of Life Sciences – SGGW, Poland*)

Vladislav Valentinov, Dr. rer. pol. habil. (*Leibniz Institute of
Agricultural Development in Central and Eastern Europe,
Germany*)

Marek Wigier, PhD (Economics) (*Institute of Agriculture and
Food Economics – National Research Institute, Poland*)

Olha Vyshnevska, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Mykolayiv
National Agrarian University, Ukraine*)

Pavlo Gaydutsky, Dr. Sc. (Economics), Prof., Academician of
the National Academy of Agricultural Sciences, Emeritus of
Sciences and Technology of Ukraine (*Institute for Strategic
Estimates, Ukraine*)

Mykhaylo Kotsupatry, PhD (Economics), Prof. (*Kyiv National
Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine*)

Yuriy Luzan, Dr. Sc. (Economics), Honored Economist of
Ukraine (*Federation of the auditors, accountants and financiers
of Agroindustrial Complex of Ukraine, Ukraine*)

Tetyana Mostenska, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*National
University for Food Technologies, Ukraine*)

Olena Nepochatenko, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Uman
National University of Horticulture, Ukraine*)

Oleksandr Petruk, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Zhytomyr State
Technological University, Ukraine*)

Vasyl Savchuk, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*National University
of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine*)

Viktor Synchak, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Khmelnytsky
University of Management and Law, Ukraine*)

Lyudmyla Khoruzhiy, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Russian
State Agrarian University – MTA named after K.A. Timiryazev,
Russia*)

Volodymyr Shevchuk, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*National
Academy of Statistics, Accounting and Auditing, Ukraine*)

The scientific and production journal 'Accounting and Finance'
founded in 2004. The journal is published quarterly. Before the
2013, the journal was published, entitled 'Accounting and
Finance of Agro Industrial Complex'.

Certificate of state registration of printed mass media:
KB № 19541-93411IP, reissued 21.12.2012.

The journal is licensed as academic, professional journal in all
economic sciences (Decision of Higher Accreditation Committee
of Ukraine: № 1-05/6, issued 06.10.2010).

ISSN 2307-9878

'Accounting and Finance' journal is indexed in **EBSCOhost**,
Index Copernicus, **RePEc**, **PIHLI**, **Ulrich's Periodicals
Directory**, **Research Bible**, **Socolar**.

Publisher and spreader of the journal:

'Institute of Accounting and Finance'

Company with additional liability

Ukraine, 03127, Kyiv, Heroiv Oborony street, 10.

The authors are responsible for the accuracy of facts, quotations
private names, enterprises and organizations titles, geographical
locations etc. The editorial office and board do not always share
the views and thoughts expressed in the articles published.
Reprint and translation of articles is allowed on the written
consent with the editorial office and the author. The advertiser is
responsible for the advertisement contents.

Executive Editor: Serhiy Ostapchuk

Computer page positioning and layout: Pavlo Taran

Typographical preparation: Igor Trubak

Printing facilities:

'Institute of Agrarian Economics' National Scientific Centre

Ukraine, 03127, Kyiv, Heroiv Oborony street, 10.

Publishing license: ДК № 2065, issued 18.01.2005

Editorial Office:

Ukraine, 03127, Kyiv, Heroiv Oborony street, 10.

Tel./fax: +38 (044) 259-01-25,

magazine@faaf.org.ua <http://www.afj.org.ua>

This issue of journal recommended for publication by the
decision of the Academic Council of the Institute of Accounting
and Finance, *protocol № 2, dated 17.03.2015.*

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

<i>Безверхий К.В.</i> Виникнення і розвиток консолідованої фінансової звітності	8
<i>Височан О.С.</i> Комерційні посередницькі операції в бухгалтерському обліку туристичних підприємств	14
<i>Деньга С.М., Вороніна В.Л.</i> Бухгалтерська модель продукування економічних вигод від операційної діяльності	23
<i>Моссаковський В.Б., Коритний В.О.</i> Облік довгострокових біологічних активів	31
<i>Панадій О.П.</i> Місце управлінського обліку в бухгалтерському обліку	37
<i>Фігурек О.</i> Важливість ведення обліку в сільському господарстві для прийняття управлінських рішень	44

ФІНАНСИ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

<i>Боровик П.М., Ролінський О.В., Мазур К.М.</i> Вітчизняна практика та зарубіжний досвід бюджетних відносин на рівні місцевих бюджетів	51
<i>Боучаодех Т., Боурі А., Ноуалі М.</i> Ціноутворення активів та можливість торгівлі на основі інформації: застосування на фондовому ринку Тунісу	58
<i>Гоел С.</i> Додана економічна вартість як показник створення акціонерної вартості	66
<i>Гудзь О.Є.</i> Діагностика та управління фінансовим потенціалом підприємства	71
<i>Дупенко Ю.В.</i> Вибір оптимальної моделі функціонування державного регулятора ринку цінних паперів України	77
<i>Дупенко Ю.О., Феценко В.В.</i> Сучасні технології венчурного фінансування аграрного бізнесу	81
<i>Олійник Н.Р.</i> Проблеми та напрями вдосконалення організаційно-інституційного забезпечення фіскального регулювання трансфертного ціноутворення в Україні	88
<i>Олійник О.О.</i> Мікрокредитування фермерських господарств і домогосподарств в сільській місцевості України: концепція розвитку	94
<i>Семцов В.М.</i> Гетерогенність неспостережуваних процесів як критерій оцінки стану економіки	100
<i>Сус Л.В.</i> Державне регулювання інноваційного напрямку розвитку тваринництва	108
<i>Томнюк Т.Л.</i> Шляхи максимізації доходів держави від провадження туристичної діяльності	114
<i>Трусова Н.В.</i> Макроекономічний аналіз факторів формування фінансового потенціалу сільського господарства	120

АУДИТ, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ

<i>Міщенко Т.М.</i> Контроль витрат виробництва м'ясопродукції	126
--	-----

ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ

<i>Вігер М.</i> Результати підтримки сільського господарства в ході реалізації спільної сільськогосподарської політики в Польщі	134
<i>Гаранко Н.І.</i> Спільна діяльність без створення юридичної особи: порівняння з подібними формами співпраці	145
<i>Коваленко О.В.</i> Реалізація інноваційної моделі України за кризових обставин: аспекти соціальної та продовольчої безпеки	152
<i>Надвичинний С.А.</i> Галузева специфіка функціонування та розвитку аграрної сфери регіону	159
Відомості про авторів	167

ACCOUNTING

<i>Bezverkhyy K.V.</i> Genesis and Development of Consolidated Financial Statements	8
<i>Vysochan O.S.</i> Commercial Agency Operations in Accounting of Tour Companies	14
<i>Denga S.M., Voronina V.L.</i> Accounting Model for Production of Economic Benefits from Operating Activities	23
<i>Mossakovskyy V.B., Korytnyy V.O.</i> Accounting of Long-Term Biological Assets	31
<i>Panadiy O.P.</i> Role of Management Accounting in Accounting in General	37
<i>Figurek A.</i> The Importance of Recording Data in the Agricultural Sector for Decision-Making	44

FINANCE & TAXATION

<i>Borovyk P.M., Rolinskyy O.V., Mazur K.M.</i> Domestic Practice and Foreign Experience of Budget Relations on the Level of Local Budgets	51
<i>Bouchaddekh T., Bouri A., Nouaili M.</i> Asset Pricing and Probability of Information-based Trading: Application to the Tunisian Stock Market	58
<i>Goel S.</i> EVA as an indicator of Shareholders' value creation	66
<i>Hudz O.E.</i> Diagnostics and Management of Company Financial Potential	71
<i>Lupenko Yu.V.</i> Choice of Optimal Model for Functioning of State Regulator of Security Market in Ukraine	77
<i>Lupenko Y.O., Feshchenko V.V.</i> Modern Technologies of Agrarian Business Venture Financing	81
<i>Oliynyk N.R.</i> Problems of Improvement in Organizational and Institutional Provision of Transfer Pricing Fiscal Regulation in Ukraine	88
<i>Oliynyk O.O.</i> Microcrediting of Farms and Households in Countryside of Ukraine: Concept Development	94
<i>Semtsov V.M.</i> Heterogeneity of Unobserved Processes as Estimation Criterion of Economic Situation	100
<i>Sus L.V.</i> Government Regulation of Innovative Trend in Development of Animal-Breeding	108
<i>Tomnyuk T.L.</i> Ways to Maximize Public Revenues from Travel Industry	114
<i>Trusova N.V.</i> Macroeconomic Analysis of Agriculture Financial Potential Formation Factors	120

AUDIT, ANALYSIS & CONTROL

<i>Mishchenko T.M.</i> Control over Costs of Production of Meat Products	126
--	-----

ECONOMICS & MANAGEMENT

<i>Wigier M.</i> Results of Support for Agriculture during the CAP Implementation in Poland	134
<i>Harapko N.I.</i> Joint Activity without Establishing a Legal Entity: Comparison with Similar Forms of Collaboration	145
<i>Kovalenko O.V.</i> Implementation of Innovative Model of Ukraine in Crisis Conditions: Aspects of Social and Food Supply Security	152
<i>Nadvynychmyy S.A.</i> Branch-Related Specificity in Functioning and Development of Regional Agrarian Sphere	159
Information about the Authors	167

СОДЕРЖАНИЕ № 1 (67)' 2015

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ

<i>Безверхий К.В.</i> Возникновение и развитие консолидированной финансовой отчетности	8
<i>Высочан О.С.</i> Коммерческие посреднические операции в бухгалтерском учете туристических компаний	14
<i>Деньга С.Н., Воронина В.Л.</i> Бухгалтерская модель производства экономических выгод от операционной деятельности	23
<i>Моссаковский В.Б., Корытный В.А.</i> Учет долгосрочных биологических активов	31
<i>Панадий А.П.</i> Место управленческого учета в бухгалтерском учете	37
<i>Фигурек А.</i> Важность ведения учета в сельском хозяйстве для принятия управленческих решений	44

ФИНАНСЫ И НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ

<i>Боровик П.Н., Ролинский А.В., Мазур Е.Н.</i> Отечественная практика и зарубежный опыт бюджетных отношений на уровне местных бюджетов	51
<i>Боуцаддех Т., Боури А., Ноуаили М.</i> Ценообразование активов и возможность торговли на основе информации: применение на фондовом рынке Туниса	58
<i>Гоел С.</i> Добавленная экономическая стоимость как показатель создания акционерной стоимости	66
<i>Гудзь Е.Е.</i> Диагностика и управление финансовым потенциалом предприятия	71
<i>Лупенко Ю.В.</i> Выбор оптимальной модели функционирования государственного регулятора рынка ценных бумаг Украины	77
<i>Лупенко Ю.А., Феценко В.В.</i> Современные технологии венчурного финансирования аграрного бизнеса	81
<i>Олейник Н.Р.</i> Проблемы на направления совершенствования организационно-институционального обеспечения фискального регулирования трансфертного ценообразования в Украине	88
<i>Олейник Е.А.</i> Микрокредитование фермерских хозяйств и домохозяйств в сельской местности Украины: концепция развития	94
<i>Семцов В.М.</i> Гетерогенность ненаблюдаемых процессов как критерий оценки состояния экономики	100
<i>Сус Л.В.</i> Государственное регулирование инновационного направления развития животноводства	108
<i>Томнюк Т.Л.</i> Пути максимизации доходов государства от осуществления туристической деятельности	114
<i>Трусова Н.В.</i> Макроэкономический анализ факторов формирования финансового потенциала сельского хозяйства	120

АУДИТ, АНАЛИЗ И КОНТРОЛЬ

<i>Мищенко Т.М.</i> Контроль расходов производства мясопродукции	126
--	-----

ЭКОНОМИКА И МЕНЕДЖМЕНТ

<i>Вигер М.</i> Результаты поддержки сельского хозяйства в ходе реализации совместной сельскохозяйственной политики в Польше	134
<i>Гаранко Н.И.</i> Совместная деятельность без создания юридического лица: сравнение с подобными формами сотрудничества	145
<i>Коваленко О.В.</i> Реализация инновационной модели Украины в кризисных условиях: аспекты социальной и продовольственной безопасности	152
<i>Надвынычный С.А.</i> Отраслевая специфика функционирования и развития аграрной сферы региона	159
Сведения об авторах	167

RACHUNKOWOŚĆ

<i>Bezwerchy K.W.</i> Powstanie i rozwój skonsolidowanego sprawozdania finansowego	8
<i>Wysoczan O.S.</i> Komercyjne operacje pośredniczące w zakresie rachunkowości przedsiębiorstw turystycznych	14
<i>Deńga S.M., Woronina W.L.</i> Model rachunkowości produkcji korzyści ekonomicznych z działalności operacyjnej	23
<i>Mossakowski W.B., Korytny W.O.</i> Rozliczenie długoterminowych aktywów biologicznych	31
<i>Panadij O.P.</i> Miejsce rachunkowości zarządczej w zakresie rachunkowości	37
<i>Figurek O.</i> Znaczenie prowadzenia dokumentacji w sektorze rolnym dla podjęcia decyzji w zakresie zarządzania	44

FINANSE I PODATKI

<i>Borowyk P.M., Roliński O.W., Mazur K.M.</i> Praktyka ojczyzna i międzynarodowe doświadczeniostosunków budżetowych na poziomie budżetów lokalnych	51
<i>Bouchaddekh T., Bouri A., Nouaili M.</i> Wycena aktywów oraz możliwość handle na podstawie informacji: stosowanie na giełdzie Tunezji	58
<i>Goel S.</i> Wartość dodana ekonomiczna jako środek tworzenia wartości dla akcjonariuszy	66
<i>Gudź O.E.</i> Diagnostyka i zarządzanie potencjałem finansowym przedsiębiorstwa	71
<i>Lupenko Ju.W.</i> Wybór optymalnego modelu funkcjonowanie państwowego regulatora rynku papierów wartościowych Ukrainy	77
<i>Lupenko Ju.O., Feszczenko W.W.</i> Nowoczesne technologie finansowania typu venture biznesu rolnego	81
<i>Olijnyk N.R.</i> Problemy i kierunki poprawy organizacyjnego i instytucjonalnego zapewnienia fiskalnej regulacji cen transferowych na Ukrainie	88
<i>Olijnyk O.O.</i> Mikrokredytowanie gospodarstw rolnych i gospodarstw domowych na obszarach wiejskich Ukrainy: koncepcja rozwoju	94
<i>Semcow W.M.</i> Heterogeniczność procesów nieobserwowalnych jako kryterium oceny stanu gospodarki	100
<i>Sus L.W.</i> Rządowe regulacje innowacyjnego kierunku branży hodowli zwierząt	108
<i>Tomniuk T.L.</i> Sposoby maksymalizacji przychodów państwa z postępowania działalności turystycznej	114
<i>Trusowa N.W.</i> Analiza makroekonomiczna czynników kształtowania potencjału finansowego rolnictwa	120

AUDYT, ANALIZA I KONTROLA

<i>Miszczenko T.M.</i> Kontrola kosztów produkcji mięsa	126
---	-----

GOSPODARKA I ZARZĄDZANIE

<i>Wigier M.</i> Wyniki wsparcia gospodarki rolnej podczas realizacji wspólnej polityki rolnej w Polsce	134
<i>Garapko N.I.</i> Wspólne działania bez tworzenia osoby prawnej: porównanie z innymi formami współpracy	145
<i>Kowalenko O.W.</i> Wdrożenie innowacyjnego modelu Ukrainy w warunkach kryzysowych: aspekty bezpieczeństwa społecznego i bezpieczeństwa żywności	152
<i>Nadwynychny S.A.</i> Specyfika przemysłowa rozwoju i funkcjonowania rolnych obszarów regionu	159
Informacje o autorach	167

BUCHFÜHRUNG

<i>Bezverkhyi K.V.</i> Entstehung und Entwicklung der konsolidierten Finanzabrechnung	8
<i>Vysochan O.S.</i> Kommerzielle Vermittlungsoperationen in der buchhalterischen Erfassung der touristischen Unternehmen	14
<i>Denga S.M., Voronina V.L.</i> Buchhalterisches Modell der Produzierung der Wirtschaftsnutzen von der Operationstätigkeit	23
<i>Mossakovskij V.B., Korytnyj V.O.</i> Erfassung der langfristigen biologischen Aktiva	31
<i>Panadii O.P.</i> Stelle der Verwaltungserfassung in der buchhalterischen Erfassung	37
<i>Figurek O.</i> Wichtigkeit der Erfassungsführung in dem landwirtschaftlichen Sektor für die Fassung der Verwaltungsbeschlüsse	44

FINANZEN UND BESTEUERUNG

<i>Borovyk P.M., Rolinskyj O.V., Masur K.M.</i> Einheimische Praxis und ausländische Erfahrung der Budgetverhältnisse auf Ebene der lokalen Budgets	51
<i>Bouchaddekh T., Bouri A., Nouaili M.</i> Preisbildung der Aktiva und Möglichkeit des Handels aufgrund der Information: Anwendung auf dem Fondsmarkt in Tunesien	58
<i>Goel S.</i> Zugeschlagener Wirtschaftswert als Kennwert der Formierung des Aktienwertes	66
<i>Gudz O.E.</i> Diagnostik und Verwaltung des Finanzpotentials des Unternehmens	71
<i>Lupenko Yu.V.</i> Auswahl des optimalen Modells des Funktionierens des staatlichen Regulators des Markts der Wertpapiere der Ukraine	77
<i>Lupenko Yu.O., Feshchenko V.V.</i> Moderne Technologien der Venture – Finanzierung des Agrargeschäfts	81
<i>Olijnyk N.R.</i> Probleme und Richtungen der Vervollkommnung der organisatorisch-institutionellen Versorgung der fiskalischen Regelung der Transferpreisbildung in der Ukraine	88
<i>Olijnyk O.O.</i> Mikrokreditversorgung der Farmwirtschaften und der Hauswirtschaften in der Dorfgegend der Ukraine: Konzept der Entwicklung	94
<i>Semzov V.M.</i> Heterogenität der nicht beobachteten Prozesse als Kriterium der Bewertung des Wirtschaftszustandes	100
<i>Sus L.V.</i> Staatliche Regelung der innovativen Richtung der Entwicklung der Tierzuchtbranche	108
<i>Tomniuk T.L.</i> Wege der Maximierung der Einkünfte des Staates von der Führung der touristischen Tätigkeit	114
<i>Trusova N.V.</i> Makroökonomische Analyse der Faktoren der Formierung des Finanzpotentials der Landwirtschaft	120

AUDIT, ANALYSE UND KONTROLLE

<i>Mishchenko T.M.</i> Kontrolle der Produktionsaufwendungen der Fleischerzeugnisse	126
---	-----

WIRTSCHAFT UND MANAGEMENT

<i>Wigier M.</i> Resultate der Unterstützung der Landwirtschaft im Laufe der Realisierung der gemeinschaftlichen landwirtschaftlichen Politik in Polen	134
<i>Garapko N.I.</i> Gemeinsame Tätigkeit ohne Errichtung der juristischen Person: Vergleich mit den ähnlichen Formen der Zusammenarbeit	145
<i>Kovalenko O.V.</i> Realisierung des Innovationsmodells der Ukraine unter den krisenhaften Umständen: Aspekte der sozialen und der Lebensmittelsicherheit	152
<i>Nadvynychnyj S.A.</i> Branchenbedingte Spezifik der Entwicklung und der Funktion des Agrarbereichs der Region	159
Information über die Autoren	167

П.М. БОРОВИК

(Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна)

О.В. РОЛІНСЬКИЙ

(Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна)

К.М. МАЗУР

(Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна)

Вітчизняна практика та зарубіжний досвід бюджетних відносин на рівні місцевих бюджетів

Чинний порядок бюджетних відносин на рівні місцевих бюджетів в Україні має суттєві недоліки, зумовлені, насамперед, надмірною централізацією бюджетних ресурсів. Метою статті є порівняльний аналіз особливостей чинних бюджетних механізмів України та інших країн світу і на цій основі розроблення рекомендацій щодо впровадження кращих елементів іноземних бюджетних систем у вітчизняну практику.

З метою вирішення значної частини проблем місцевих бюджетів автори пропонують: 1) звільнити від оподаткування податком на нерухоме майно квартири з площею до 120 м² та житлові будинки з площею до 250 м²; 2) повернутись до попереднього порядку розподілу мобілізованого податку на доходи фізичних осіб, який передбачав, що 75 % мобілізованих сум податку залишаються в розпорядженні бюджетів сіл, міст районного та обласного підпорядкування, а також районів, 25 % – в обласних бюджетах та 50 % – в бюджеті м. Київ; 3) розширити повноваження місцевих громад стосовно запровадження нових місцевих податків і зборів та їх адміністрування; 4) запровадити обов'язкові внески на охорону здоров'я в екологічно неблагополучних районах; 5) стимулювати розвиток малого та середнього бізнесу шляхом розробки і впровадження місцевих бюджетних програм їх підтримки; заборонити використання в Україні субвенцій та обмежити використання трансфертів інших видів.

Ключові слова: *місцеві бюджети, доходи місцевих бюджетів, місцеві податки, міжбюджетні трансферти, децентралізація бюджетних ресурсів.*

П.Н. БОРОВИК

(Уманський національний університет садоводства, г. Умань, Україна)

А.В. РОЛИНСКИЙ

(Уманський національний університет садоводства, г. Умань, Україна)

Е.Н. МАЗУР

(Уманський національний університет садоводства, г. Умань, Україна)

Отечественная практика и зарубежный опыт бюджетных отношений на уровне местных бюджетов

Действующий порядок бюджетных отношений на уровне местных бюджетов в Украине имеет существенные недостатки, обусловленные, прежде всего, чрезмерной централизацией бюджетных ресурсов. Целью статьи является сравнительный анализ особенностей действующих бюджетных механизмов Украины и других стран мира и на этой основе разработка рекомендаций по внедрению лучших элементов иностранных бюджетных систем в отечественную практику.

С целью решения значительной части проблем местных бюджетов авторы предлагают: 1) освободить от налогообложения налогом на недвижимое имущество квартиры с площадью до 120 м² и жилые дома с

площадью до 250 м²; 2) вернуться к порядку распределения мобилизованного налога на доходы физических лиц, который предусматривал, что 75 % мобилизованных сумм налога остаются в распоряжении бюджетов сел, городов районного и областного подчинения, а также районов, 25 % – в областных бюджетах и 50 % – в бюджете г. Киев; 3) расширить полномочия местных общин по внедрению новых местных налогов и сборов и их администрированию; 4) ввести обязательные взносы на здравоохранение в экологически неблагоприятных районах; 5) стимулировать развитие малого и среднего бизнеса путем разработки и внедрения местных бюджетных программ их поддержки; запретить использование в Украине субвенций и ограничить использование трансфертов других видов.

Ключевые слова: местные бюджеты, доходы местных бюджетов, местные налоги, межбюджетные трансферты, децентрализация бюджетных ресурсов.

P.M. BOROVYK

(Uman National University of Horticulture, Uman, Ukraine)

O.V. ROLINSKYI

(Uman National University of Horticulture, Uman, Ukraine)

K.M. MAZUR

(Uman National University of Horticulture, Uman, Ukraine)

Domestic Practice and Foreign Experience of Budget Relations on the Level of Local Budgets

The existing system of budget relations on the level of local budgets in Ukraine has essential drawbacks mainly owing to excessive centralization of budget resources. Purpose of the article is comparative analysis of features of existing budget mechanisms in Ukraine and other countries of the world, and using this as a basis, drawing up of recommendations for introduction of the best elements of foreign budget systems into domestic practice.

To solve the majority of local budget problems, the authors bring up the following proposals: 1) to exempt from real estate tax the flats with area up to 120 m² and dwelling houses with area up to 250 m²; 2) to return to the procedure of distribution of mobilized tax on incomes of physical persons when 75 % of mobilized tax amounts remain in disposal of budgets of villages, cities of district and oblast subordination, as well as districts, 25 % - in oblast budgets and 50 % in the budget of Kiev; 3) to extend powers of local communities for imposition of new local taxes and charges and their administration; 4) to establish compulsory contributions for health care in environmentally unfriendly regions; 5) to stimulate development of small and medium business by elaboration and implementation of local budgetary programs and their support; to legislate against practice of subventions in Ukraine and restrict transfers of other types.

Keywords: local budgets, incomes of local budgets, local taxes, interbudgetary transfers, decentralization of budget resources.

Постановка проблеми. Події в Україні у 2013-2014 рр. вказують на наявність у вітчизняному соціумі очікувань щодо практичного використання кращого зарубіжного досвіду стосовно децентралізації бюджетних ресурсів та підвищення рівня фінансової самостійності муніципалітетів. Зазначені очікування зумовлені, насамперед, розбалансованістю чинної моделі бюджетних відносин, побудованої на принципах бюджетного унітаризму. Необхідно зазначити, що дискусії з приводу бюджетної централізації чи децентралізації, федералізму чи унітаризму бюджетної системи викликані проблемами бюджетних відносин як України, так і багатьох інших країн світу, що не могли залишитись поза увагою дослідників фінансово-економічних відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню недоліків механізмів функціонування

державного та місцевих бюджетів та розподілу фінансових ресурсів, мобілізованих державою, між бюджетами всіх рівнів присвячено праці знаних як вітчизняних так і зарубіжних вчених, серед яких на особливу увагу заслуговують наукові здобутки В. Андрушенка [1; 2], Д. Боголепова [3], О. Василика [10], О. Кириленко [1; 2; 12], В. Лебедева [13], В. Оутса [22], Ч. Тібо [17], В. Федосова та С. Юрія [5], Л. Якобсона [19]. Поряд з цим, варто відмітити, що в наукових публікаціях з цього приводу недостатня увага приділялась вибору шляху подальшого розвитку бюджетної системи України. Відтак існує необхідність подальших пошуків шляхів розвитку бюджетних відносин в Україні, що й стало першопричиною підготовки цієї публікації.

Метою статті є узагальнення методологічних підходів до формування системи бюджетних відносин шляхом порівняльного аналізу

Фінанси та оподаткування

особливостей чинних бюджетних механізмів в Україні та деяких інших країнах світу і на цій основі розроблення рекомендацій щодо впровадження кращих елементів іноземних бюджетних систем у вітчизняну практику.

Методика дослідження. В статті використано економіко-статистичні методи дослідження, зокрема монографічний, табличний, графічний методи та метод порівняння.

Результати дослідження. Стрижневим фактором у виборі тієї чи іншої моделі бюджетних відносин, а відтак і особливостей та механізмів розподілу бюджетних ресурсів між державою та бюджетами місцевих громад для кожної конкретної країни є потенціал її муніципалітетів щодо забезпечення видаткових частин їх бюджетів власними

фінансовими ресурсами, тобто чинник фіскальної самодостатності.

Самодостатність органів місцевого самоврядування на практиці проявляється у наявності власних фінансових ресурсів та їх достатності для виконання муніципалітетами функцій і повноважень, визначених законодавством. Поряд з цим, ключовою проблемою для вітчизняних місцевих бюджетів є низька частка їх витрат у загальній сумі видатків консолідованого бюджету, що не дозволяє муніципалітетам належним чином фінансувати навіть мінімально-необхідні потреби місцевих громад.

Зокрема, як свідчать результати дослідження, витрати місцевих бюджетів в Україні складають до 2011 р. менше 1/4 а з 2011 р. лише близько 1/5 від загальної суми видатків зведеного бюджету (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка видатків місцевих бюджетів та їх питомої ваги у витратах зведеного бюджету України

Показники	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Загальна сума видатків зведеного бюджету України, млрд. грн.	171,8	219,9	297,9	273,0	330,9	416,6	492,5	505,8
З них :								
- видатки місцевих бюджетів (без трансфертів), млрд. грн.	39,9	58,3	73,9	71,1	80,5	86,5	100,8	105,2
- видатки місцевих бюджетів за рахунок власних джерел доходів (місцевих податків і зборів), млрд. грн.	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	2,5	5,5	7,3
Частка видатків місцевих бюджетів (без трансфертів) у загальній сумі витрат зведеного бюджету, %	23,2	26,5	24,8	26,0	24,3	20,8	20,5	20,8
Частка видатків місцевих бюджетів за рахунок власних джерел доходів у загальній сумі витрат зведеного бюджету, %	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,6	1,1	1,4

Джерело: Складено авторами за даними [16; 9].

В той же час, в більшості країн Європейського співтовариства, курс на інтеграцію з яким останнім часом незмінно декларує наша держава, децю інша

структура розподілу видатків між місцевими бюджетами та державною казною (табл. 2).

Таблиця 2

Структура бюджетних видатків консолідованих бюджетів окремих країн Європейського Союзу за 2012 р., %

Країна	Видатки державного бюджету	Видатки місцевих бюджетів
Данія	53,7	46,3
Італія	65,4	34,6
Латвія	69,9	30,1
Німеччина	64,7	35,3
Норвегія	70,2	29,8
Польща	64,1	35,9
Румунія	72,0	28,0
Фінляндія	54,6	45,4
Франція	65,2	34,8
Швеція	53,4	46,6

Джерело: Складено авторами за даними [4].

Зокрема, як демонструють показники, наведені в табл. 2, в значній частині країн Європи частка витрат бюджетів місцевих громад в структурі їх бюджетних видатків складає близько 1/3, а в Швеції, Фінляндії та Данії – більше 45 % від загальних видатків консолідованих бюджетів цих країн.

Крім структури видатків зведеного бюджету, важливим показником рівня самодостатності

місцевих бюджетів є питома вага в ній регульованих доходів.

При цьому результати дослідження демонструють, що місцеві бюджети в Україні значною мірою формуються, насамперед не за рахунок власних та закріплених джерел їх доходів, а за рахунок міжбюджетних трансфертів (табл. 3).

Таблиця 3

Структура доходів місцевих бюджетів України за їх видами, %

Показники	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Власні та закріплені доходи	53,9	56,6	55,6	53,3	50,9	47,7	44,7	47,6
Регульовані доходи (міжбюджетні трансферти з державного бюджету)	46,1	43,4	44,4	46,7	49,1	52,3	55,3	52,4

Джерело: Складено авторами за даними [7-9].

Так показники, розраховані в табл. 3 показали, що частка міжбюджетних трансфертів з державної казни у доходній базі місцевих бюджетів України з року в рік зростає та за період 2006-2013 рр. зросла майже на 14 %, опередивши за своїм фактичним розміром

сукупну величину всіх інших джерел доходів бюджетів муніципалітетів.

Зовсім інші показники структури доходів місцевих бюджетів у країнах з розвинутою ринковою економікою (табл. 4).

Таблиця 4

Структура доходів місцевих бюджетів окремих країн світу, %

Країна	Власні джерела доходів	Міжбюджетні трансферти
Ісландія	99,2	0,8
США	92,3	7,7
Люксембург	93,1	6,9
Іспанія	83,5	16,8
Австрія	86,0	14,0
Швейцарія	81,6	18,4
Швеція	72,8	27,2
Японія	64,1	35,2
Норвегія	58,6	41,4
Німеччина	67,6	32,4

Джерело: Складено авторами за даними [18].

Зокрема, як свідчать показники таблиці 4, в значній частині країн з ринковою моделлю фінансових відносин в суспільстві власні джерела доходів бюджетів місцевих громад складають більше половини їх доходної бази. Крім того, в Іспанії, Австрії та Швейцарії власні доходи місцевих бюджетів формують більше 80 % а в США, Ісландії та Люксембурзі – понад 90 % їх джерел доходів.

Важливим показником рівня самодостатності місцевих бюджетів є також структура регульованих доходів цих складових бюджетної системи. В зв'язку з цим, варто зазначити що регульовані доходи місцевих бюджетів в Україні переважно формуються за рахунок субвенцій (табл. 5).

Таблиця 5

Структура регульованих доходів місцевих бюджетів України, %

Показники	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Субвенції	46,9	47,8	48,5	42,1	43,1	49,3	51,3	47,1
Регульовані доходи інших видів	53,1	52,2	51,5	57,9	56,9	50,7	48,7	52,9

Джерело: Складено авторами за даними [7-9].

Результати аналізу структури регульованих доходів вітчизняних місцевих бюджетів (табл. 5) показали, що частка субвенцій в регульованих

доходах місцевих бюджетів більша 40 %. Крім того в періоди 2006-2009 рр. та 2011-2013 рр. питома вага субвенцій в структурі отриманих вітчизняними

Фінанси та оподаткування

муніципалітетами міжбюджетних трансфертів складала понад 47 %, а в 2012 р. – навіть 51,3 %.

Дещо іншою є структура регульованих доходів місцевих бюджетів в окремих країнах світу (табл. 6).

Таблиця 6

Структура регульованих доходів місцевих бюджетів окремих країн, %

Країна	Субвенції	Регульовані доходи інших видів
Німеччина:		
- землі	54,8	45,2
- общини	25,4	74,6
Бельгія	38,1	61,9
Франція	33,4	66,6
Швеція:		
- муніципалітети	25,6	74,4
- лени	35,2	64,8
Нідерланди	39,2	60,8
Чехія	45,0	55,0
Литва	34,4	65,6

Джерело: Складено авторами за даними [20].

Можна констатувати, що у Франції, Швеції, Литві, Німеччині (на рівні бюджетів общин), Бельгії, Нідерландах та Чехії порівняно незначною є роль субвенцій в процесах регулювання доходної спроможності місцевих бюджетів. З іншого боку, в таких країнах, як Росія, Польща та Латвія в структурі міжбюджетних трансфертів, що надходять до бюджетів місцевих громад лівову частку займають субвенції, що відповідає вітчизняній практиці вирівнювання доходної бази місцевих бюджетів [20, р. 136-137].

Варто зазначити, що положення бюджетного законодавства як України, так і багатьох інших країн передбачають, що для бюджетів, які отримують міжбюджетні трансферти, суттєве значення має вид трансфертних платежів.

Зокрема, для муніципалітетів негативною є практика використання під час бюджетного вирівнювання субвенцій, оскільки нормативно-правовими актами з цього приводу як в Україні, так і в більшості країн світу передбачено їх використання з певною метою та в порядку, визначеному тим органом, який прийняв рішення про надання субвенції [6; 20, р. 103]. Тому слід зазначити, що саме субвенції є видом міжбюджетних трансфертів, що найбільш обмежують фінансову свободу місцевого самоврядування.

Застосування переважно субвенцій з метою фінансового вирівнювання доходної бази місцевих бюджетів значною мірою суперечить положенням Європейської хартії місцевого самоврядування [11] та є однією із перепон на шляху подальшої інтеграції нашої країни до Європейського співтовариства.

Враховуючи викладене, використання субвенцій в Україні з метою вирівнювання доходної спроможності місцевих бюджетів наразі є явищем недопустимим. Крім того, в часи фінансової нестабільності, викликаній як розладом світової фінансової системи так і політичною кризою в Україні, використання коштів державної казни з метою збалансування доходної бази місцевих

бюджетів, тобто застосування інших видів трансфертів, необхідно суттєво обмежити.

Поряд з цим важливим завданням для держави наразі є підвищення рівня самодостатності муніципалітетів. Реальним шляхом досягнення цієї мети може бути реформування системи місцевих податків та платежів, насамперед, через посилення їх фіскального значення у доходах бюджетів місцевих громад.

В зв'язку з цим, варто зазначити, що реформування в Україні в 2015 р. механізму справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, звичайно, позитивно вплине на формування дохідної бази місцевих бюджетів.

Проте, окремі зміни до податкового та бюджетного законодавства, що відбулись в Україні в 2015 р., негативно вплинуть на рівень фінансової самодостатності муніципалітетів. До таких змін, на нашу думку, можна віднести зменшення частини податку на доходи фізичних осіб, що надходить до місцевих бюджетів (з 75 %, що їх отримували в 2014 р. бюджети сіл, міст районного та обласного підпорядкування та районів до 60 %, з 25 % від загальної суми мобілізованого ПДФО, що отримували обласні бюджети до 15 % та з 50 %, від мобілізованої суми ПДФО, що їх отримував бюджет м. Київ до 40 %).

Натомість з 2015 р. до доходів місцевих бюджетів в Україні відносять акцизний податок з реалізації через роздрібну торговельну мережу алкогольних напоїв, пива та тютюнових виробів, податок на розкішні автомобілі та частину екологічного податку [14; 15].

Погоджуючись з тим, що більшість фіскальних новацій, що стосуються наповнення доходної бази місцевих бюджетів є досить позитивними, зазначимо, що зменшення частки податку на доходи фізичних осіб в місцевих бюджетах суттєво зменшить розміри їх власних та закріплених джерел доходів, а відтак може викликати додаткову потребу вітчизняних муніципалітетів в міжбюджетних трансфертах.

Крім того, на нашу думку, недостатньо виваженою та обгрунтованою є податкова новація стосовно оподаткування податком на нерухомість квартир з площею понад 60 м² та житлових будинків з площею понад 120 м² [14], оскільки таке нововведення негативно вплине на рівень фактичних доходів багатьох сімей, що в часи фінансової та політичної нестабільності може призвести до соціальних заворушень.

Незважаючи на позитивний вплив фіскальних нововведень, передбачених Законом про державний

бюджет на 2015 р. [14], вважаємо, що окремі положення нововведеного Закону про держбюджет повинні бути відмінені. Насамперед, це стосується змін у розподілі мобілізованих сум податку на доходи фізичних осіб та новацій в механізмі справляння податку на нерухомість.

На нашу думку, практичними шляхами реформування бюджетних відносин в Україні, які дозволять вирішити значну частину сучасних проблем формування доходів місцевих бюджетів, можуть бути наступні кроки (рис. 1).

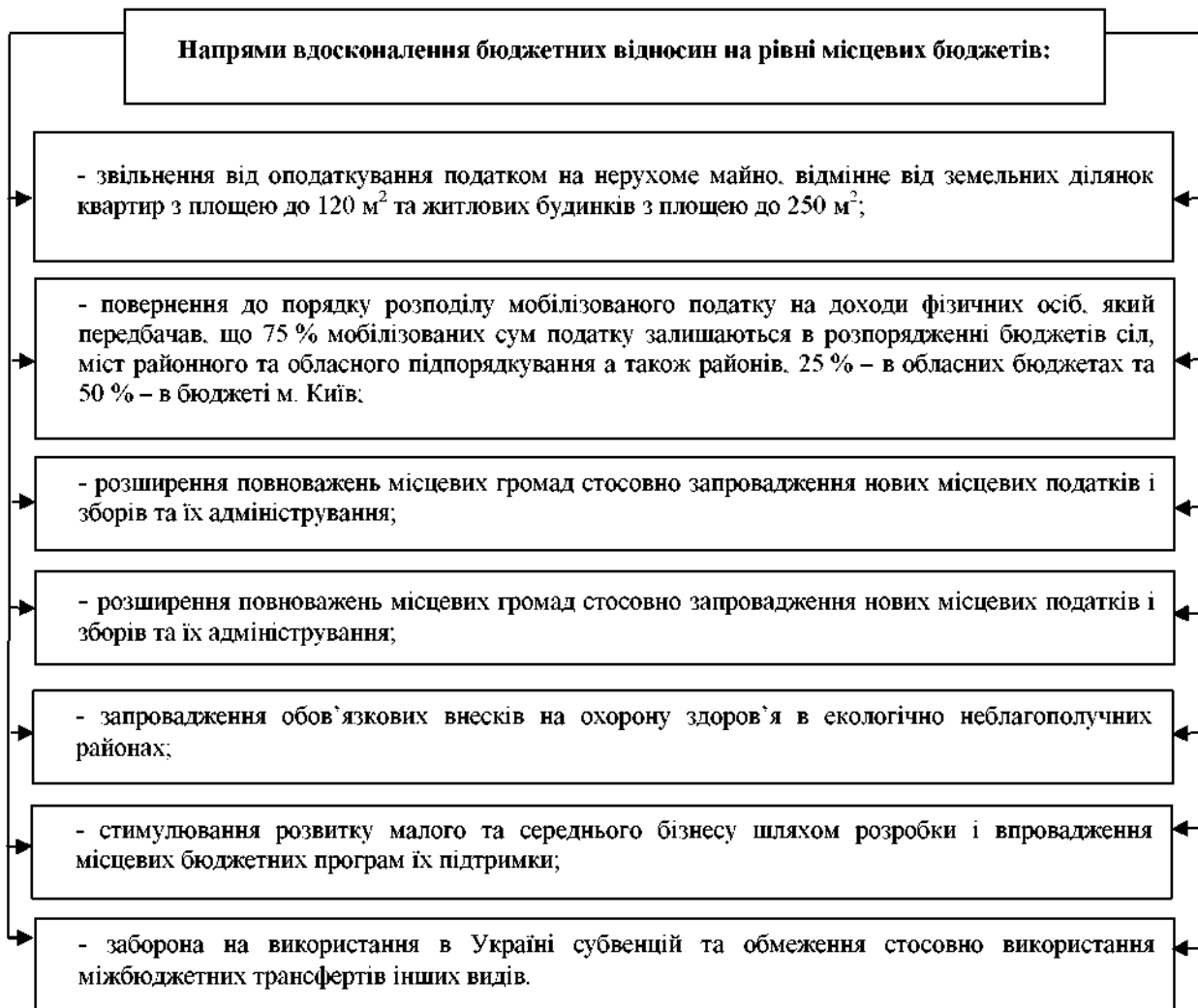


Рис. 1. Напрями вдосконалення бюджетних відносин в Україні на рівні місцевих бюджетів

Джерело: Розроблено авторами.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного дослідження, слід відмітити що чинний порядок бюджетних відносин на рівні бюджетів місцевого рівня має суттєві недоліки, зумовлені, насамперед, надмірним рівнем централізації бюджетних ресурсів в державній казні.

Порівняння вітчизняної та зарубіжної практики формування та використання бюджетних ресурсів на рівні бюджетів муніципалітетів переконливо демонструє, що для вирішення значної частини проблем бюджетів місцевого рівня необхідно: звільнити від оподаткування податком на нерухоме

майно, відмінне від земельних ділянок квартири з площею до 120 м² та житлові будинки з площею до 250 м²; повернутись до порядку розподілу мобілізованого податку на доходи фізичних осіб, який передбачав, що 75 % мобілізованих сум податку залишаються в розпорядженні бюджетів сіл, міст районного та обласного підпорядкування а також районів, 25 % – в обласних бюджетах та 50 % – в бюджеті м. Київ; розширити повноваження місцевих громад стосовно запровадження нових місцевих податків і зборів та їх адміністрування; запровадити обов'язкові внески на охорону здоров'я в екологічно

Фінанси та оподаткування

неблагополучних районах; стимулювати розвиток малого та середнього бізнесу шляхом розробки і впровадження місцевих бюджетних програм їх підтримки; заборонити використання в Україні субвенцій та обмежити використання трансфертів інших видів.

З одного боку зазначені заходи автоматично та значною мірою підвищать рівень фінансової самодостатності бюджетів муніципалітетів, що повністю відповідає вимогам Європейської хартії місцевого самоврядування, а з іншого боку дозволять уникнути загострення соціальної напруги.

■ Список використаних джерел

1. Андрущенко В.Л. Національні схеми бюджетного федералізму / В.Л. Андрущенко, О.П. Кириленко // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. – Вип. 26. – К.: ВПЦ «Київський університет»; Ін-т. міжнар. відносин – 2001. – С. 67-74.
2. Андрущенко В.Л. Федералізм міжбюджетних відносин: зарубіжні моделі та вітчизняні проблеми / В.Л. Андрущенко, О.П. Кириленко // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 7. – С. 91-94.
3. Боголепов Д.П. Краткий курс финансовой науки / Д.П. Боголепов – Х.: Пролетарій – 1929. – 298 с.
4. Буй Т. Композиційні відмінності фіскального федералізму в країнах з різним бюджетним устроєм / Т. Буй // Соціально-економічний розвиток регіонів у контексті міжнародної інтеграції – 2013 – № 12(1) – С. 6-11.
5. Бюджетна система: підруч. / за наук. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбов. літератури; Тернопіль: Екон. думка, 2012. – 871 с.
6. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14>.
7. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Quat%202013/KV_IV_2008_Monitoring_u kr.pdf.
8. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Quat%202011/KV_IV_2011_Monitoring_u kr.pdf.

9. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Quat%202013/KV_IV_2013_Monitoring_u kr.pdf.

10. Василик О.Д. Державні фінанси України / О.Д. Василик – К.: Вища школа – 2004. – 685 с.

11. Європейська хартія місцевого самоврядування, ратифікована Законом України № 52/97-ВР від 15.07.97 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_036.

12. Кириленко О.П. Місцеві фінанси / О.П. Кириленко – К.: «Знання», 2006. – 677 с.

13. Лебедев В.А. Местные налоги / В.А. Лебедев – СПб.: Типогр. А.М. Вольфа – 1886. – 256 с.

14. Про державний бюджет України на 2015 рік: Закон України від 28 грудня 2014 р. № 80-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=370429>.

15. Радчук О. Чи бути в бюджеті-2015 децентралізація? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slovoidilo.ua/articles/6675/2014-12-30/byt-li-v-byudzhete-2015-decentralizacii.html>.

16. Сунцова О.О. Особливості організації формування доходної бази місцевих бюджетів / О.О. Сунцова // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2011. – № 2. – С. 87-91.

17. Тібо Ч. Економічна теорія фіскальної децентралізації в публічних фінансах: необхідність, джерела й використання / Ч. Тібо – К.: Знання, 1961. – 198 с.

18. Управління фінансовими ресурсами місцевого бюджету / Л.Ф. Кондусова, І.І. Нескородєва, І.І. Алексеєнко та ін. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 289 с.

19. Якобсон Л.И. Экономика общественного сектора: Основы теории государственных финансов / Л.И. Якобсон – М.: Аспект Пресс, 2009. – 319 с.

20. Local Finance in Europe / [ed. by J. Sevich]. – Cheltenham, UK – Northampton, MA, USA: Edward Elgar, 2012. – 486 p.

21. Musgrave R.A. Who Should Tax, Where and What? In C.Meluse (ed.) Tax Assignment in Federal Countries / R.A. Musgrave – Canberra: Australian National University: Press – 1983 – 219 p.

22. Outes W. Fiscal Federalism / W. Outes – N.Y.: Harcourt Brace Jovanovich, Inc. – 1972. – 412 p.

Відомості про авторів

Безверхий Костянтин Вікторович, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту
(Київський національний університет технологій та дизайну, вул. Немировича-Данченка, 2, м. Київ, 01011)

Боровик Петро Миколайович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту
(Уманський національний університет садівництва, вул. Глібка, 17, м. Умань, Черкаська обл., 20305)

Боурі Абделфаттег (BOURI Abdelfatteh), професор (фінанси), дослідницький відділ «Теорія і практика корпоративних фінансів» (University of Sfax, Road of Aeroport Km 0.5, BP 1169, 3029 Sfax, Republic of Tunisia)

Боучадех Тарек (BOUCHADDEKH Tarek), доцент (фінанси), дослідницький відділ «Дослідження підприємства і його рішень» (University of Gabes, Omar Ibn Khattab Street 6029, Gabes, Republic of Tunisia)

Височан Олег Степанович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та аналізу
(Національний університет «Львівська політехніка», вул. Митрополита Андрія, 5, 4-й корпус, кім. 315, м. Львів, 79013)

Вігер Марек (WIGIER Marek), кандидат економічних наук, заступник директора по багаторічній програмі
(Institute of Agricultural and Food Economics - National Research Institute, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa, Poland)

Вороніна Вікторія Леонідівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту (ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», вул. Ковалю, 3, каб. 133, м. Полтава, 36014)

Гарапко Наталія Юрійвна, завідувач бухгалтерського відділення (ВП НУБіП України «Мукачівський аграрний коледж», вул. Матросова, 32, м. Мукачеве, Закарпатська обл., 89600)

Гоел Сандіп (GOEL Sandeep), кандидат економічних наук, доцент (фінанси)
(Management Development Institute, Sukhrali, Mehrauli Road, Gurgaon, Haryana-122007, India)

Гудзь Олена Євгенівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління інноваційною діяльністю (Державний університет телекомунікацій, вул. Солом'янська, 7, м. Київ, 03110)

Деньга Світлана Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту (ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», вул. Ковалю, 3, каб. 133, м. Полтава, 36014)

Коваленко Ольга Володимирівна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, заступник завідувача відділу економічних досліджень (Інститут продовольчих ресурсів НААН, вул. М. Раскової, 4-А, м. Київ, 02660)

Коритний Василь Олексійович, молодший науковий співробітник
(Національний університет біоресурсів і природокористування України, вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041)

Лупенко Юлія Володимирівна, аспірант (Державна навчально-наукова установа «Академія фінансового управління», вул. Дегтярівська, 38-44, м. Київ, 04119)

Лупенко Юрій Олексійович, доктор економічних наук, професор, академік НААН, директор
(Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», вул. Героїв Оборони, 10, м. Київ, 03127)

Мазур Катерина Миколаївна, студентка V курсу факультету економіки і підприємництва
(Уманський національний університет садівництва, вул. Глібка, 17, м. Умань, Черкаська обл., 20305)

Міщенко Тетяна Михайлівна, старший викладач кафедри аудиту і економічного аналізу (Національний університет Державної податкової служби України, вул. К. Маркса, 31, м. Ірпінь, Київська обл., 08201)

Моссаковський Валерій Борисович, доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу методології обліку та аудиту (Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», вул. Героїв Оборони, 10, м. Київ, 03127)

Надвиничний Сергій Анатолійович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом і регіональної економіки (*Тернопільський національний економічний університет, вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46009*)

Ноуаїлі Макрам (NOUAILI Makram), дослідницький відділ «Дослідження підприємства та його рішень» (*University of Gabes, Omar Ibn Khattab Street 6029, Gabes, Republic of Tunisia*)

Олійник Надія Романівна, аспірант сектору просторового розвитку (*ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», вул. Стрийська 75/31, м. Львів, 79031*)

Олійник Олена Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, докторант кафедри фінансів і кредиту (*Національний університет біоресурсів і природокористування України, вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041*)

Панадій Олександр Петрович, аспірант відділу методології обліку та аудиту (*Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», вул. Героїв Оборони, 10, м. Київ, 03127*)

Ролінський Олександр Володимирович, кандидат економічних наук, доцент, заступник декана факультету економіки і підприємництва (*Уманський національний університет садівництва, вул. Глібка, 17, м. Умань, Черкаська обл., 20305*)

Семцов Володимир Михайлович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та кредиту (*Вінницький навчально-науковий інститут економіки Тернопільського національного економічного університету, вул. Гонти, 37, м. Вінниця, 21030*)

Сус Леся Валеріївна, аспірант (*Житомирський національний агрокологічний університет, вул. Старий бульвар, 7, каб. 120-А, м. Житомир, 10008*)

Томнюк Тетяна Леонідівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів (*Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, Центральна площа, 7, м. Чернівці, 58002*)

Трусова Наталя Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, докторант кафедри економічної теорії та економіки сільського господарства (*Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, вул. Ворошилова, 25, м. Дніпропетровськ, 49600*)

Фещенко Володимир Володимирович, кандидат економічних наук, доцент, провідний спеціаліст (*Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», вул. Героїв Оборони, 10, м. Київ, 03127*)

Фігурек Олександра (FIGUREK Aleksandra), кандидат економічних наук, асистент відділу економіки сільського господарства та розвитку сільських територій (*University of Banjaluka, Faculty of Agriculture, Bulevar Vojvode Petra I Bojovica, 1A, 78000, Banjaluka, Republic of Srpska, BiH*)